

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Р Ј Е Ш Е Њ Е

по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево
против Кантоналног јавног комуналног предузећа „РАД“ д.о.о. Сарајево

Сарајево
Април, 2022. године

Број: УП-03-26-2-019-40/21
Сарајево, 04.04.2022. године

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка ц) у вези са чланом 10. став (2) тачка б) и д) Закона о конкуренцији („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и члана 193. став (2) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) у поступку утврђивања злоупотребе доминантног положаја, покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта „Penny Plus“ д.о.о. Сарајево, Игманска бб, 71320 Вогошћа, заступан по пуномоћнику Ахмеду Фејзићу, адвокату из Сарајева, ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја, против Кантоналног јавног комуналног предузећа „РАД“ д.о.о. Сарајево, Паромлинска 57, 71000 Сарајево, на 102. (стотинудругој) сједници одржаној дана 04.04.2022. године, донио је сљедеће

Р Ј Е Ш Е Њ Е

- 1. УТВРЂУЈЕ СЕ** да је Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево извршило злоупотребу доминантног положаја из члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији, којим се спречава, ограничава или нарушава конкуренција на релевантном тржишту прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада на подручју Кантона Сарајево, на начин тј. што је од 2016. године до данас пропустило да усвоји нови Цјеновник за који је потребна сагласност Владе Кантона Сарајево, који би садржавао диференциране цијене услуга за привреду, зависно од врсте дјелатности која се обавља у зградама и просторијама, што је био у обавези у складу са чланом 57. ст. (5) и (6) у вези са ставом (2) Закона о комуналној чистоћи Кантона Сарајево, те је на тај начин условило привредни субјект „Пенну Плус“ д.о.о. Сарајево, да прихвати обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.
- 2. УТВРЂУЈЕ СЕ** да Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево није извршило злоупотребу доминантног положаја на тржишту прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада на подручју Кантона Сарајево, из члана 10. став (2) тачка б) Закона о конкуренцији.
- 3. НАЛАЖЕ СЕ** Кантоналном јавном комуналном предузећу „РАД“ д.о.о. Сарајево да усвоји нови Цјеновник услуга прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада из пословних зграда и просторија у складу са чланом 57. ст. (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи, и исти достави Влади Кантона Сарајево на сагласност у смислу члана 57. став (6) истог Закона, те да Цјеновник достави на увид Конкуренијском савјету Босне и Херцеговине, у року од 60 дана од дана достављања овог Рјешења.
- 4. ИЗРИЧЕ СЕ** новчана казна Кантоналном јавном комуналном предузећу „РАД“ д.о.о. Сарајево, због кршења Закона о конкуренцији утврђеног у тачки 1. овог Рјешења, у износу од 50.000,00 КМ (педесетхиљада) КМ у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужно платити у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења.

5. **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево да привредном субјекту „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево са регистрованим сједиштем на адреси Игманска бб, 71320 Вогошћа, исплати износ од 1.960,00 (хиљадудеветстотездесет) КМ на име трошкова поступка, у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења.
6. **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** привредни субјекат „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево, да плати административну таксу на рјешење у износу од 1.500,00 КМ у корист Бюдета институција Босне и Херцеговине.
7. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 17.05.2021. године, под бројем УП-03-26-2-019-1/21, запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту Захтјев) привредног субјекта „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево, Игманска бб, 71320 Вогошћа, заступан путем пуномоћника Ахмеда Фејзића, адвоката из Сарајева (у даљем тексту: „*Penny*“ или Подносилац захтјева) против Кантоналног јавног комуналног предузећа „РАД“ д.о.о. Сарајево, Паромлинска 57, 71000 Сарајево (у даљем тексту: „РАД“ или Противна страна), ради злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка б) и д) Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09).

Увидом у поднесени Захтјев, Конкуренијски савјет је утврдио да исти није комплетан, у смислу члана 28. Закона, те је затражио допуну истог у смислу одредби члана 31. став (1) Закона, (акт број: УП-03-26-2-019-2/21 од 03.06.2021. године).

Подносилац захтјева је у остављеном року доставио допуну Захтјева дана 18.06.2021. године запримљену под бројем: УП-03-26-2-019-3/21 године.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренијски савјет је Подносиоцу захтјева, издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона, дана 04.10. 2021. године, актом број: УП-03-26-2-019-6/21

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекат „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево, Игманска бб, 71320 Вогошћа (у даљем тексту: „*Пенну*“ или Подносилац захтјева) и Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево, Паромлинска 57, 71000 Сарајево (у даљем тексту: „РАД“ или Противна страна).

1.1. Подносилац захтјева - привредни субјекат „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево

Друштво за експорт – импорт, трговину, производњу и услуге „*Penny Plus*“ д.о.о. Сарајево, Игманска бб, 71320 Вогошћа, према Актуеланом изводу из судског регистра број: 065-0-Рег3-21-004045 од 05.05.2021. године је регистрован по матичним бројем: 65-01-0442-11, (..)**¹.

(..)**

¹ (..)** - подаци представљају пословну тајну

Претежна регистрована дјелатност Подносиоца захтјева је увоз – извоз, трговина на велико и мало широке потрошње.

1.2. Противна страна - Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево

Кантонално јавно комунално предузеће „РАД“ д.о.о. Сарајево, Паромлинска 57, 71000 Сарајево је правни сљедник Јавног комуналног предузећа „РАД“ са п.о. Сарајево регистрован Рјешењем Основног суда удруженог рада у Сарајеву број: *U/II664/89* од 21.02.1990. године.

Према Актуелном изводу из судског регистра број: 065-0-РегЗ-21-004918 од 31.05.2021. године, „РАД“ је регистрован под матичним бројем: 65-01-0544-12, са уговореним капиталом у износу од 10.000,00 КМ:

Привредни субјект „РАД“ је у 100% власништву Кантона Сарајево.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта „РАД“ је прикупљање, одвоз и депоновање отпада на подручју Кантона Сарајево.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренијски савјет је током поступка примијенио одредбе Закона о конкуренцији, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја («Службени гласник БиХ», бр.18/06 и 34/10), Закона о управном поступку («Службени гласник БиХ», бр.29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13).

Такође, Конкуренијски савјет је узео у обзир и одредбе Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16, 10/17 – исправка, 19/17, 20/18 и 22/19) Закона о комуналној чистоћи („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16 и 10/17).

Поред наведеног, Конкуренијски савјет у складу са чланом 43. став (7) Закона, у сврху оцјене датог случаја, може користити судску праксу Европског суда правде и Одлуке Европске комисије.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Подносилац захтјева је у Захтјеву и допуни Захтјева, у битном навео сљедеће чињенице као разлог за подношење Захтјева:

На подручју Кантона Сарајево, комунална чистоћа правно је уређена Законом о комуналној чистоћи („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16 и 10/17).

У складу са чланом 2. Закона о комуналној чистоћи, појам комуналне чистоће обухвата дјелатност прикупљања, одвожења и депоновања комуналних отпадака, а чланом 3. истог закона је утврђено да послове комуналне чистоће врше комунална предузећа регистрована за обављање те дјелатности.

Дјелатност прикупљања, одвоза и депоновања отпада подручју Кантона Сарајево, обавља „РАД“, те исти има законом успостављен доминантан положај на подручју Кантона Сарајево, који обухвата подручје општина Центар, Стари Град, Нови Град, Ново Сарајево, Илиџа, Трново, Вогошћа и Илијаш.

Подносилац захтјева је привредни субјекат чија је регистрована дјелатност увоз – извоз, трговина на велико и мало робе широке потрошње и на подручју Кантона Сарајево користи (..)**.

Подносилац захтјева је обвезник плаћања услуге одвожења отпада који настаје у пословним зградама и просторијама чији је власник на подручју Кантона Сарајево према вршиоцу услуге КЈКП „РАД“.

С обзиром на законску обавезу Подносиоца захтјева као корисника услуга из члана 59. Закона о комуналној чистоћи (..)**, према одредбама Закона о просторном уређењу у Кантону Сарајево, Подносилац захтјева се обратио привредном субјекту „РАД“ са захтјевом за сагласност за одвоз отпада из пословних зграда и просторија које Подносилац захтјева користи (..)**.

У току преговора за закључење уговора за одвоз отпада из пословних објеката (..)**, у односу на висину цијене услуге као предмета уговора, а истовремено имајући у виду праксу туженог о начину одређивања висине цијене услуге која је контрадикторна законском одређењу у погледу начина одређивања висине цијене услуге, Подносилац захтјева је од привредног субјекта „РАД“ затражио достављање информације на који начин врши утврђивање цијене услуге, те информације које се односе на важећи Цјеновник услуга прикупљања отпада и Одлуку Владе Кантона Сарајево о сагласности на диференциране цијене услуге одвожења отпада из пословних зграда.

На основу Захтјева за приступ информацијама, привредног субјекта „Penny“, КЈКП „РАД“ је доставио одговор из којег према мишљењу Подносиоца захтјева, произилази сљедеће:

- Да КЈКП „РАД“ врши утврђивање висине цијене услуге – одвоза кућног отпада из пословних просторија корисника услуга на основу Цјеновника број: 05-01-07-260/2020 године донесеног од стране директорице, на који Влада Кантона Сарајево није дала сагласност према одређењу из става (б) члана 57. Закона о комуналној чистоћи,
- Да је цјеновник број: 05-01-07-260/2020, КЈКП „РАД“ донио позивом на Закључак Извршног одбора Града Сарајево број: 02-012-88/95 од 20.12.1995. године, који садржи цијену одвоза отпада услуге у новчаној валути која није у платном промету земље, који није објављен као опћи акт у службеним новинама кантона, те да је донесен од стране органа који у данашњем уређењу земље не постоји,
- Да КЈКП „РАД“ нема законског овлаштења као јавно предузеће за доношење цјеновника тј. утврђивање висине цијене за услуге одвоза отпада из пословних зграда, према Закону о комуналној чистоћи, без сагласности Владе Кантона Сарајево,
- Да исти висину цијене услуге одређује самовољно, односно супротно законским одређењима члана 57. ст. (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи, односно без утврђене врсте дјелатности које се обављају у пословним зградама и просторијама, на које се примјењују диференциране цијене услуге уз сагласност Владе Кантона Сарајево,
- Да су предње тврдње основане произилази из садржаја службених докумената Владе Кантона Сарајево, ресорног Министарства комуналне привреде и инфраструктуре, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево, Хисторијског архива Сарајево и ЈП „Службени лист БиХ“.

У складу са напријед наведеним, представљени докази и чињенице упућују на сумњу да вршилац услуге одвоза отпада врши неосновано утврђивање висине цијене услуге, односно самовољно утврђивање висине цијене услуге у предметом уговорном односу,

корисник услуге је претходно покушао са вршиоцем услуге одвоза отпада уредити уговорни однос у складу са одредбама члана 57. Закона о комуналној чистоћи, што није резултирало споразумом уговорних страна.

Привредни субјекат „РАД“ је дана (..) ** године, привредном субјекту „Penny“ доставио рачун број: (..) ** од (..) ** године за мјесец (..) **, за услугу одвоза кућног отпада која је обрачуната по м² по цијени коју „РАД“ самовољно одређује за (..) ** пословних објеката Подносиоца захтјева у укупном износу од (..) ** КМ.

Надаље, Подносилац захтјева наводи да посматрано из контекста законског одређења обрачуна висине цијене услуге одвоза отпада из пословних просторија (кућни отпад) који не настаје у процесу обављања редовних дјелатности пословних субјеката и контекста врсте дјелатности корисника услуге (продаја на велико и мало робе широке потрошње) намјена пословних објеката: магацински простор у укупној површини цца (..) ** м² за који тужени утврђује јединичну цијену од (..) ** КМ, продајни простор у површини од цца (..) ** м² за које привредни субјекат „РАД“ утврђује јединичну цијену под м² од (..) ** КМ) произилази закључак да исти услугу одвожења отпада који не настаје у процесу редовне дјелатности корисника услуге утврђује у укупном мјесечном износу од (..) ** КМ и то за отпад који се састоји од остатака хране, прашине, чађи како Закон о комуналној чистоћи дефинише кућни отпад из пословних просторија и зграда.

Напријед наведено значи да отпад који је предметом услуге привредног субјекта „РАД“ који настаје од боравка запослених у пословним просторијама у радно вријеме плаћа као квадратни метар пословног простора.

Посматрано из контекста намјене пословних објеката односно врсте дјелатности која се у њима обавља: квадратни метар магацина у којем се складишти роба, плаћа одвоз отпада који може настати од дјелатности запосленика по цијени од (..) ** КМ, метар квадратног продајног простора у које се дистрибуира роба складиштена у магацину плаћа исти тај отпад по цијени од (..) ** КМ, при чему ни у једном од објеката (магацинима и продајним објектима) сама дјелатност која се врши (складиштење и продаја робе широке потрошње) није предметом услуге одвоза отпада који врши КЈКП „РАД“.

Код самовољног одређивања висине цијене услуге, рачун број: (..) ** од (..) ** године за (..) **, кориснике услуге је вратио КЈКП „РАД“ на рекламацију и тражио образложење утврђивања висине цијене услуге одвожења кућног отпада.

Актом од (..) ** године КЈКП „РАД“ је исти рачун поново доставио под пријетњом принудне наплате, наводећи да избјегавање плаћања накнаде одвоза отпада, која је обрачуната у складу са законом и утврђеном стварном корисном површином пословних просторија од стране овлаштених лица КЈКП „РАД“ на записник о утврђивању обвезника накнаде за одвоз отпада који корисник одбија да прими.

Подносилац захтјева сматра да нема законског основа за утврђивање цијене одвоза кућног отпада из пословних просторија и да се ради о самовољном утврђивању висине цијене услуге од стране КЈКП „РАД“ што произилази из одредби члана 57. ст. (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи и предњег чињеничног образложења, што упућује на основану сумњу злоупотребе доминантног положаја, према одредбама члана 10. став (2) Закона о конкуренцији.

Ово посебно из разлога што КЈКП „РАД“ никада није утврдио диференциране цијене услуге према врстама дјелатности које се обављају у пословним зградама нити је Влада Кантона Сарајево дала сагласност на тако утврђене диференциране цијене услуге одвоза кућног отпада из пословних зграда на подручју Кантона Сарајево, нити је ресорно

министарство комуналне привреде дало инструкцију КЈКП „РАД“ о начину утврђивања висине цијене спорне услуге.

Утврђивање цијене услуге одвоза кућног отпада од стране јавног предузећа врши се самовољно мимо законског одређења и прописаних услова, континуирано од 2016. године односно од дана ступања на снагу Закона о комуналној чистоћи.

На тај начин КЈКП „РАД“ користећи свој доминантан положај на тржишту одвоза отпада на подручју Кантона Сарајево без законског овлаштења, односно без сагласности ресорног министарства и Владе Кантона Сарајево у чије име врши јавну комуналну дјелатност чистоће, на напријед описани начин без дозвољеног правног основа самовољно утврђује услове (цијену) уговорног односа са корисником услуге, користећи се таквим положајем врши злоупотребу повјерених му јавних овлаштења и законску обавезу корисника услуге као уговорне стране присиљавајући га да ступи у такав уговорни однос чији предмет нема сразмјеру између утврђене висине цијене услуге и извршене услуге одвоза кућног отпада из пословних просторија корисника услуге, што опет води нарушавању слободне тржишне конкуренције на тржишту промета роба и услуга БиХ у односу на кориснике услуга одвоза отпада на подручју Кантона Сарајево као пословне субјекте.

У складу са напријед наведеним Подносилац захтјева предлаже да Конкурентијски савјет донесе рјешење којим ће утврдити да привредни субјекат Кантонално јавно предузећа „РАД“ д.о.о. Сарајево злоупотребљава доминантан положај на тржишту прикупљања, одвожења и депоновања отпада на подручју Кантона Сарајево.

Конкурентијски савјет је оцијенио да није могуће безведеног поступка потврдити наводе из Захтјева о кршењу Закона, те је у смислу члана 32. став (2) Закона донио Закључак о покретању поступка број: УП – 03-26-2-019-8/21 (у даљем тексту: Закључак) на 93. сједници одржаној дана 04.10.2021. године.

У складу са чланом 33. став (1) Закона, Конкурентијски савјет је Противној страни доставио Захтјев и Закључак на очитовање актом број: УП – 03-26-2-019-13/21 дана 07.10.2021. године

Противна страна је доставила одговор на захтјев за покретање поступка који је запримљен дана 25.12.2021. године под бројем: УП – 03-26-2-019-14/21, којима у потпуности оспорава основаност Захтјева, наводећи између осталог следеће:

- Да је чињеница да је ово друштво једино које се на подручју Кантона Сарајево бави датом дјелатношћу што није спорно, као ни навод Подносиоца захтјева да је овом друштву законом установљена одређена врста „доминантног положаја“,
- Да у складу са чланом 4. став (1) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја Конкурентијског савјета Босне и Херцеговине прописано да „доминантни положај који има привредни субјект на релевантном тржишту у правилу није забрањен“,
- Да оно што јесте забрањено је злоупотреба доминантног положаја, која у конкретном случају не постоји, а с обзиром да је ово друштво једино на подручју Кантона Сарајево које обавља ову дјелатност да се не може говорити о злоупотреби доминантног положаја „у односу на друге субјекте“ у смислу конкуренције,
- Да када је у питању тачка б) става (2) члана 10. Закона о конкуренцији, а која се односи на ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, Подносилац захтјева нити доказује нити образлаже да постоји нека од ових радњи која би се могла окарактерисати као злоупотреба доминантног положаја,

- Да у конкретном случају не постоји нити штетна радња нити штетна посљедица неком крајњем кориснику,
- Да у конкретном случају Подносилац захтјева и привредни субјекат „РАД“ нису закључили нити су били у обавези закључити Споразум / Уговор, с обзиром на чињеницу да је привредни субјекат „Penny Plus“ лице које обавља пословну дјелатност у својим пословним просторијама, па је његова обавезе плаћање услуга извршених од стране КЈКП „РАД“ законска, тј. не постоји обавеза на закључење уговора, те како ове странке немају Уговор не може ни бити ријечи о условима истог који су за једну уговорну страну неповољни тј. којима једна страна условљава другу да прихвати додатне обавезе,
- Да су обавезе које према КЈКП „РАД“ има Подносилац захтјева пропорционалне услуга које се за њега врше, те не постоји било какав додатни услов или разлика у обрачуну цијене коју је у обавези платити Подносилац захтјева у односу на друге пословне субјекте,
- Да овакав став заузима и Кантонални суд у Сарајеву у Пресуди број 65 0 Пс 396301 16 Пж од 16.10.2020. године у којој је између осталог наведено сљедеће: *„Супротно ставу туженог, наведена обавеза туженог је законска обавеза и парничне странке нису ни морали према Закону о комуналној чистоћи закључити уговор, јер се правни однос између тужитеља и туженог не заснива на уговору, већ на утврђеним правима и обавезама које проистичу из Закона о комуналној чистоћи („Службене новине Кантона Сарајево“, број 11/97). Обавеза закључивања уговора према члану 53. став (7) Закона о комуналној чистоћи постоји само у погледу утврђивања цијене одвожења отпадака који настају у процесу рада, док се за услуге прикупљања, одвожења и депоновања отпадака из пословних зграда и просторија обухваћених Програмом одржавања чистоће утврђује према квадратном метру корисне изграђене површине примјеном диференциране цијене коју одређују комунална предузећа уз сагласност Владе Кантона. Из напријед наведеног слиједи да је првостепени суд правилно закључио да се обавеза туженог заснива на закону и да закључивање уговора у конкретном случају није било обавезно.“*
- Да је у складу са наведеним, видљиво да нема мјеста примјени ни овој законској одредби када је у питању КЈКП „РАД“ јер ово друштво нити на један начин није наметнуло Подносиоцу захтјева нити било којој другој страни додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају нису у вези са предметом таквог споразума, па ни у том смислу Подносилац захтјева није ни учинио вјероватним да од стран КЈКП „РАД“ постоји злоупотреба доминантног положаја,
- Да КЈКП „РАД“ одређује цијене својих услуга на основу Закључка Извршног одбора Града Сарајева од 20.12.1995. године, којим је дата Сагласност ЈКП „РАД“ Сарајево на цјеновник услуга прикупљања, одвоза и депоновања кућног смећа,
- Да је у Закључку тачно одређена висина цијене према намјени и дјелатности објекта, те је овим Закључком задужен ЈКП „РАД“ па тиме и његов правни сљедник КЈКП „РАД“ д.о.о. Сарајево да организује наплату својих услуга према цјеновнику из тачке 1. Закључка,
- Да „РАД“ обрачун цијене врши на основу Записника о утврђивању обвезника накнаде за одвоз смећа, а у складу са напријед наведеним цјеновником утврђеним Закључком Извршног одбора Града Сарајева,
- Да цијене услуге почевши од 1995. па до данас нису мијењане, те да није потребно и сврсисходно утврђивати поновно исте цијене које су већ раније утврђене,
- Да је тачно да је Законом о комуналној чистоћи Кантона Сарајево у члану 55. прописано да се *средства за обављање комуналне чистоће за услуге које спадају у индивидуалну комуналну потрошњу обезбјеђује из цијене комуналних услуга коју плаћају корисници, а утврђују је комунална предузећа уз сагласност Владе*

Кантона, али да је овај Закон на који се Подносилац захтјева позива усвојен тек 2016. године, а сагласност на Цјеновник услуга прикупљања, одвоз и депоновање кућног смећа је издата у вријеме када „Кантон Сарајево“ није постојао, већ је такву сагласност издао тадашњи Извршни одбор Града Сарајева,

- Да је с друге стране, истим овим Законом у члану 76. прописано: „Прописи за провођење овог закона донијет ће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона“,
- Да Кантон Сарајево није усвојио проведбене прописе, а да није у надлежности привредног субјекта „РАД“ доношење било каквих прописа, те да уколико не постоје новији прописи који ће одређивати цијене / цјеновник услуга, онда ни друштво не може тражити сагласност на цјеновник који након доношења Закона из 2016. године није утврђен, већ се цијене обрачунавају по већ постојећем цјеновнику,
- Да с обзиром на чињеницу да је на такав цјеновник дата сагласност Извршног одбора Града Сарајева, овдје ни у којем случају не може бити ријечи о било каквом самовољном и произвољном одређивању цијена од стране привредног субјекта „РАД“,
- Да је у вријеме доношења предметног Закључка у Босни и Херцеговини као валута кориштена „њемачка марка“, те да је конвертибилна марка примарно била везана за њемачку марку на начин да је 1 КМ износила 1 ДЕМ, па имајући у виду тај омјер, јасно је да ни у том сегменту није било промјене у висини цијене од дана доношења Закључка па до данас,
- Да Подносилац захтјева није у свом допису Конкуренцијском савјету образложио нити било чиме доказао да на страни друштва постоје било које радње законом таксативно побројане као радње које представљају злоупотребу положаја,
- Да Подносилац захтјева cjелокупно образложење својих навода заснива на неистинитим тврдњама да друштво КЈКП „РАД“ самовољно одређује цијене својих услуга, те да такви наводи нису истинити јер друштво своје цијене формира на основу Цјеновника утврђеног Закључком Извршног одбора Града Сарајева број: 02-012-88/95 од 20.12.1995. године.

Напријед наведени одговор на захтјев за покретање поступка је достављен Подносиоцу захтјева дана 26.10.2021. године (акт број: УП – 03-26-2-019-15/21 од 25.10.2021. године).

Конкуренцијски савјет је запримио Очитовање привредног субјекта „Penny“ дана 01.11.2021. године под бројем УП – 03-26-2-019-16/21, у којем се између осталог наводи следеће:

- Да привредни субјекат „РАД“ не оспорава већ потврђује да има законом успостављен доминантан положај на тржишту прикупљања, одвожења и депоновања отпада на подручју Кантона Сарајево,
- Да КЈКП „РАД“ оспорава да предузима радње које су законом забрањене у смислу злоупотребе доминантног положаја, али не наводи законске разлоге или правни основ којег има легитимно овлаштење за начин одређивања врсте пословне дјелатности и висине цијене услуге прикупљања, одвожења и депоновања комуналног отпада, већ понавља управо радње које је подносилац захтјева описао у захтјеву, чиме потврђује да врши оне радње које су у захтјеву детаљно са позивањем на одговарајуће доказе, описане и које престављају забрањене радње у смислу релевантних одредби Закона о конкуренцији, односно злоупотребе доминантног положаја од стране субјекта против којег је покренут поступак,
- Да Подносилац захтјева остаје код поднесеног захтјева и предлаже Конкуренцијском вијећу да предузме по службеној дужности и друге доказне радње ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја КЈКП „РАД“ без дозвољеног правног основа самовољним утврђивањем услова (цијене) уговорног односа на корисника услуга, те таквим положајем приморавају

корисника услуга да ступи у такав уговорни однос чији предмет нема сразмјеру између утврђене висине цијене услуге и извршене услуге одвоза кућног отпада из пословних просторија корисника услуге, што за крајњу посљедицу има нарушавање слободне конкуренције на тржишту промета роба и услуга Босне и Херцеговине, а у односу на кориснике услуга одвоза отпада на подручју Кантона Сарајево, као пословне субјекте који као учесници дјелују на тржишту промета роба и услуга Босне и Херцеговине.

Наведено очитовање је достављено Противној страни дана 02.11.2021. године (акт Конкуренцијског вијећа број: УП – 03-26-2-019-17/21).

Конкуренцијски савјет је у току поступка, према стању списка процијенио да неће бити у могућности донијети коначно рјешење у року од четири мјесеца након доношења Закључка о покретању поступка, како је прописано чланом 41. став (1) тачка ц) Закона, с обзиром да је за утврђивање чињеничног стања и оцјене доказа било неопходно одржати усмену расправу која је неколико пута одгађана због немогућности Противне стране да присуствује раније заказаном термину.

Имајући у виду напријед наведено, Конкуренцијски савјет је оцијенио да је рок за доношење коначног Закључка о покретању поступка који се односи на утврђивање злоупотребе доминантног положаја из члана 10. став (2) тачка б) и д) Закона, потребно продужити за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона, те је дана 05.01.2022. године донио Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења број: УП-03-26-2-019-27 /21.

4. Усмена расправа

У даљем току поступка, будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона.

Усмена расправа која је првобитно била заказана за дан 07.12.2021., одгођена је на захтјев пуномоћника Противне стране за дан 22.12.2021. године.

Дана 22.12.2021. године усменој расправи је приступио директор и пуномоћник Подносиоца захтјева, али не и пуномоћник Противне стране, по чијем се захтјеву усмена расправа заказала, те је иста поново одгођена за дан 12.01.2022. године, што је констатовано у Записнику број: УП – 03-26-2-019-24/21.

На поново заказаној усменој расправи која је одржана дана 12.01.2022. године у просторијама Конкуренцијског вијећа (Записник број: УП – 03-26-2-019-31/21) испред Подносиоца захтјева био је присутан пуномоћник адвокат Ахмед Фејзић и директор привредног субјекта „*Penny*“ Алмедин Кадрић, а испред Противне стране, пуномоћница Сабина Капо, запосленица привредног субјекта „РАД“.

На усменој расправи Подносилац захтјева и Противна страна у поступку су остали при досадашњим исказима, као и дали додатна појашњења, одговорили на постављена питања, те расправили о предмету поступка, а темељем доказа који су достављени у поступку. На усменој расправи странке у поступку су се обавезале доставити додатне одговоре на постављена питања, што је евидентирано записником.

У складу са закључком са усмене расправе странке у поступку су накнадно доставиле изјашњења на спорна питања која су се јавила током усмене расправе, те су обје странке одговоре на питања и тражену документацију доставиле дана 20.01.2022. године.

Подносилац захтјева у поднеску запримљеном под бројем УП – 03-26-2-019-33/21 дана 20.01.2022. године, наводи између осталог:

- Да је неспорно законом успостављен однос пружаоца услуге и корисника комуналне услуге на подручју Кантона Сарајево,
- Да је спорно предузимање забрањених радњи злоупотребе доминантног положаја које Подносилац захтјева налази у: 1. начину утврђивања цијене комуналних услуга прикупљања, одвоза и депоновања кућног отпада из пословних просторија корисника услуга и 2. начин обрачуна цијене исте услуге без правног основа,
- Да је цијена услуге у складу са чланом 57. ст. 5. и 6. Закона о комуналној чистоћи диференцирана цијена,
- Да се ове диференциране цијене утврђују зависно од врсте дјелатности која се врши у просторијама утврђују комунална предузећа тј. у конкретном случају КЈКП „РАД“ уз сагласност Владе Кантона Сарајево,
- Да привредни субјекат „РАД“ цијену утврђује доношењем Цјеновника за сваку календарску годину коју доноси директор друштва, а у вријеме подношења овог захтјева „РАД“ је утврдио висину цијене услуге цјеновником број: 05-01-07-260/2020 од 01.01.2020. године,
- Да се као правни основ за доношење цјеновника директора „РАД-а“ узима закључак Извршног одбора Града Сарајево број: 02-012-88/95 од 10.12.1995. године,
- Да ако се ова чињеница доведе у везу са важећим Законом о комуналној чистоћи и то одредби члана 57. Закона, а којима су на „РАД“ пренесена овлаштења за вршење предметне комуналне услуге, јасно је да утврђивање висине цијене услуге РАД врши без правног основа, односно супротно одредбама Закона,
- Да ни у једној одредби Закона директорици привредног субјекта „РАД“ није дато овлаштење за доношење Цјеновника тј. да утврђује цијене услуге без сагласности Владе Кантона Сарајево,
- Да Извршни одбор Града Сарајево који је донио закључак у данашњем уређењу Кантона Сарајево не постоји нити је закључак као акт одлучивања извршне власти, општи акт тј. нема нормативно дејство нити је као такав објављен у службеним новинама, што произилази из достављених доказа,
- Да наведено описано чињенично правно стање, указује на забрањену радњу посљедично доводи до несразмјере предмета уговорног односа између извршене услуге и утврђене висине цијене услуге,
- Да је према рачуну број (..)** од (..)** године, „РАД“ за мјесец (..)** , за извршење услуга одвоза кућног отпада из (..)** пословних објеката подносиоца захтјева обрачунао новчану вриједност у укупном износу од (..)** КМ.
- Да је анализирајући спецификацију објеката дату кроз наведени рачун и начин утврђивања цијене услуге и то да магацински простор у укупној површини цца (..)** м² утврђује јединичну цијену по м² од (..)** до (..)** КМ, изводи се закључак да „РАД“ услугу одвожења отпада који не настаје у процесу редовне дјелатности Подносиоца захтјева утврђује у мјесечном износу од (..)** КМ и то за отпад који се састоји од остатака хране, прашине и чађи, другим ријечима (..)** м² пословних просторија Подносиоца захтјева произведе отпада од хране, прашине и слично у износу од (..)** КМ:
- Да се основано поставља питање да ли количина извршене услуге одговара вриједности услуге у укупном износу од (..)** КМ, на које одговор треба пронаћи у правном оквиру ове управне материје на подручју других федералних јединица, односно у калкулацији цијена ових комуналних услуга од стране других комуналних предузећа на подручју Босне и Херцеговине,
- Да ако се вриједност услуге у мјесечном износу од (..)** КМ доведе у везу са вриједности исте услуге које комунална предузећа врше на подручју Општине Живинице, Општине Кладањ, Бихаћ, Бања Лука, те ће тако према правном

оквиру којим је регулисана цијена услуге у тим јединицама локалне самоуправе пословни субјект у Живиницама који се бави истом пословном дјелатношћу за услугу одвожења истог отпада комуналном предузећу платити паушални износ од 21-54 КМ, у општини Бихаћ привредни субјекат ће платити зависно од количине извршене услуге односно по одвозу литра отпада, а у општини Бања Лука, привредни субјект ће платити одвоз отпада по цијени која варира од површине која зависи од површине пословног простора (тако трговина у површини од 600 и више плаћа цијену од 0,16 КМ/м²),

- Да из проведених доказа и чињеница које се утврђују истима, произилази забрањена радња злоупотребе доминантног положаја привредног субјекта „РАД“ без правног основа утврђивање висине цијена комуналну услугу из пословних просторија Подносиоца захтјева што доводећи у вези са Законом јасно указује на самовољно утврђује цијене услуге у предметном уговорном односу, којом радњом се нарушава тржишна конкуренција корисника пословних просторија као привредних субјеката који пословну дјелатност обављају у тим пословним објектима на подручју Кантона Сарајево, у односу на привредне субјекте који пословну дјелатност обављају на подручју других федералних јединица и јединица локалне самоуправе, а што све за крајњу последицу има урушавања слободне тржишне конкуренције на тржишту Босне и Херцеговине,
- Да 5 година од момента законом успостављене обавезе утврђивања цијене услуге, „РАД“ није утврдио нити предложио диференциране цијене услуге одвоза отпада које су предметом уговорног односа, према врсти дјелатности које се обављају у пословним просторијама, нити је на те диференциране цијене Влада Кантона дала сагласност,
- Да посебно подсјећа да Влада Кантона Сарајево, сходно одредбама Закона о Влади Кантона Сарајево, сагласност даје одлуком која има нормативни карактер и обавезујуће дејство према свима, које стиче објавом у „Службеним новинама Кантона Сарајево“,
- Да је опште познато да се данас помет роба и услуга не врши на нивоу самосталне трговинске радње и ланца супермаркета прехранбених производа чији је власник држава, како је то било 1995. године када је усвојен Закључак о цијенама,
- Да је то тако потврђује и чињеница да је управо и „РАД“ као привредно друштво успоставио однос висине цијене заједничке комуналне потрошње на подручју Кантона, односно да је Влада Кантона Сарајево донијела Одлуку о цијени комуналних услуга из сегмента заједничке комуналне потрошње („Службене новине КС“, број 7/20) којом се дефинишу висина цијена комуналних услуга коју и тужени врши за Кантон Сарајево у области заједничке комуналне потрошње,
- Да су неосновани наводи привредног субјекта „РАД“ о непостојању забрањене радње, односно да законито утврђује цијене услуге, управо произилазе из истог закона у којем успоставља обавезу Подносиоца захтјева на плаћање услуге,
- Да чињенично стање доказног поступка без сумње указује на постојање радње злоупотребе доминантног положаја КЈКП „РАД“ која се огледа у самовољном утврђивању услова (цијене) уговорног односа са корисником услуга, без правног основа, који таквим положајем и понашањем присиљава корисника услуга да ступи у уговорни однос чији предмет нема сразмјеру између утврђене висине цијене услуге и извршене услуге одвоза кућног отпада из пословних просторија корисника услуга, а која понашања имају крајњу последицу нарушавања слободне конкуренције на тржишту промета роба и услуга Босне и Херцеговине, између пословних субјеката, корисника услуга одвоза отпада из пословних просторија на подручју Кантона Сарајево, у односу на пословне субјекте као кориснике услуга одвоза отпада из пословних просторија на подручју других федералних јединица, односно цјелокупној територији Босне и Херцеговине, Подносилац захтјева предлаже Конкуренцијском вијећу доношење рјешења из члана 45. став (1) тачка ц) Закона о конкуренцији.

Конкурenciјски савјет је напријед наведени поднесак Подносиоца захтјева доставио Противној страни дана 26.01.2022. године актом број: УП – 03-26-2-019-35/21 од 24.01.2022. године.

Противна страна у поднеску од 20.0.2022. године, запримљен под бројем УП – 03-26-2-019-34/21, доставља документацију и податке који су затражене на усменој расправи, те поред онога што је раније речено, између осталог наводи и слиједеће:

- Да је до промјене у обрачуна цијене за привредни субјект „Пенну“ дошло након проширења постојећих објеката и отварања нових објеката, а све у складу са спецификацијом објекта које је доставио корисник „Пенну“,
- Да је КЈКП „РАД“ основао Кантон Сарајево ради вршења односно пружања услуге прикупљања, одвоза и депоновања отпада и исти ту услугу пружа свим физичким и правним лицима на подручју Кантона Сарајево, у складу са Законом о комуналним дјелатностима Кантона Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 31/04 и 21/05) и Законом о комуналној чистоћи („Службене новине Кантона Сарајево“ , број 11/97),
- Да с обзиром на чињеницу да „Penny“ обавља дјелатност за коју је као привредно друштво регистрован у складу са квалификацијом дјелатности сав кућни отпад који настаје у његовом пословним просторијама, КЈКП „РАД“ као једино предузеће за прикупљање, одвоз и депоновање отпада континуирано одвози, јер се не ради о отпаду који настаје у процесу рада него се исти третира у складу са Законом о комуналној чистоћи као кућни отпад који настаје кориштењем и боравком у пословним просторијама „Penny“,
- Да је чланом 57. став (2) Закона о комуналној чистоћи прописано да да услуге прикупљања, одвожења и депоновања отпада из пословних зграда и просторија плаћају по утврђеној цијени, корисници тих зграда и просторија,
- Да висину цијене ово Предузеће утврђује на основу члана 57. Закона о комуналној чистоћи по којем Закону основица за утврђивање висине цијене је м² корисне површине диференциране цијене зависно од врсте дјелатности која се обавља у пословној просторији,
- Да је „Penny“ укључен у кориснике одвоза, сакупљање и депоновање отпада у складу са чланом 59. Закона о комуналној чистоћи Кантона Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 15/16, 43/16, 19/17 и 20/18) и то по основу Записника о утврђивању обвезника накнаде за одвоз комуналног отпада гдје, између осталог, наведена површина и намјена свих пословних простора, а што је основица за утврђивање висине накнаде за одвоз отпада,
- Да „РАД“ законито врши обрачун цијена на основу Записника, а у складу са Цјеновником утврђеним Закључком Извршног одбора Града Сарајево број: 02-012-88/95 од 20.12.1995. године,
- Да како цијене услуга нису мијењане од 1995. године, то није било сврсисходно да се на већ усвојене цијене услуга поново даје Сагласност Владе Кантона, у смислу члана 57. став (6) Закона о комуналној чистоћи,
- Да пословни однос између Противне стране и Подносиоца захтјева траје дуги низ година и за вријеме трајања пословног односа „РАД“ је уредно вршио услуге прикупљања одвоза и депоновања отпада, као и услуге одржавања чистоће, а „Penny“ је редовно измиривао извршене услуге не доводећи у питање законитост, висину и начин обрачунавања цијене услуга,
- Да је проблем у пословном односу настао када је „Penny“ почео са проширењем површина постојећих пословних објеката и отварањем нових пословних објеката о чему није обавијестио „РАД“ нити је комуналним редарима дозволио приступ у посјед како би на лицу мјеста утврдили стварне површине објеката, те у складу са утврђеним површинама формирали цијене услуга.

Одговор Противне стране није достављен Подносиоцу захтјева јер исти садржи пословну тајну (поднесак запримљен дана 10.02.2022. године под бројем УП -03-26-2-019-37/21).0

У циљу прикупљања релевантних података који су неопходни за доношење коначног акта, Конкурenciјски савјет је актом број: УП – 03-26-2-019-32/21 од 20.01.2022. године од привредног субјекта „РАД“ затражио додатне информације у вези са усвајањем цјеновника услуга одвожења отпада, да ли има сагласност Владе Кантона Сарајево на цјеновник, те је затражено да достави уговоре / записнике у систему одвожења отпада које има закључене са Владом Кантона Сарајево заједно са фактурама за 2021. годину.

Противна стране је одговорила поднеском за примљеним дана 02.02.2022. године под бројем УП – 03-26-2-019-36/21, како слиједи:

- Да је Цјеновник утврђен Закључком извршног одбора Града Сарајево број: 02-012-88/95 дана 20.12.1995. године,
- Да је наведени Закључак донесен када је на правној снази била Одлука о одржавању чистоће и уклањању снијега која је била објављена у Службеним новинама Града Сарајево број 26/87,
- Да је Закон о комуналној чистоћи на територију Кантона Сарајево донесен тек 20.06.1997. године, када је први пут предвиђено да на Цјеновник даје сагласност Влада Кантона Сарајево,
- Да је једина измјена у цијенама односно смањење цијене услуге у односу на Цјеновник од 20.12.1995. године односила на категорију ријетки занати – Удружење грађана „Традиционални занатски еснафи“ у износ од 0,10 по м² и то на основу Одлуке Управног одбора ЈКП „РАД“ Сарајево број 5041/02 од 23.07.2002. године на коју је Влада Кантона Сарајево дала сагласност Одлуком број: 02-05-20784-6/02 од 31.10.2002. године,
- Да у складу са наведеним, а узимајући у обзир чињеницу да је „РАД“ Сарајево основао Кантон Сарајево ради пружања услуге прикупљања, одвоза и депоновања отпада свим физичким и правним лицима на подручју Кантона Сарајево, јасно је да је дјелатност овог предузећа од јавног интереса и да је „РАД“ једино кантонално комунално предузеће које у интересу грађана и привредних субјеката на подручју Кантона Сарајево није повећало цијене услуга посљедњих 27 година.

5. Релевантно тржиште

У складу с чланом 3. Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених услуга који су предмет обављања дјелатности привредних субјекта на одређеном географском подручју.

Релевантно тржиште услуга обухвата све услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантне услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

У складу са чланом 2. Закона о комуналној чистоћи, појам комуналне чистоће обухвата дјелатност прикупљања, одвожења и депоновања комуналних отпадака, а чланом 3. истог закона је утврђено да послове комуналне чистоће врше комунална предузећа регистрована за обављање те дјелатности.

Отпацама у смислу Закона о комуналној чистоћи се сматра кућни отпад и отпад који настаје у процесу рада.

КЈКП „РАД“ је једини овлаштен да пружа услугу прикупљања одвоза и депоновање кућног отпада свим физичким и правним лицима на подручју Кантона Сарајево.

За услугу прикупљања, одвоза и депоновања отпада који је настао у процесу рада привредни субјекти на подручју Кантона Сарајево не морају ангажовати „РАД“ него могу да закључе уговор и са неким другим привредним субјектом који је регистрован за пружање наведене услуге.

У вези са наведеним релевантно тржиште услуга предметног поступка је пружања услуге прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада.

Релевантно географско тржиште предметног поступка је Кантон Сарајево, јер је привредни субјекат „РАД“ основан од стране Кантона Сарајево за вршење напријед наведене услуге на територији Кантона.

Слиједом наведеног, релевантно тржиште предметног поступка је пружање услуге прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада у Кантону Сарајево.

6. Доминантни положај

Члан 9. став (2) Закона, прописује да се претпоставља, да један привредни субјект има доминантан положај на тржишту роба и /или услуга, ако на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће веће од 40,0%, а став (3) истог члана, прописује да се претпоставља да два или три привредна субјекта имају доминантан положај, уколико је њихов заједничко тржишно учешће веће од 60,0%.

Члан 2. Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја даље разрађује појам доминантног положаја, те одређује да привредни субјекат на релевантном тржишту производа или услуга има доминантан положај, када се због своје тржишне снаге може понашати и дјеловати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, и на тај начин ограничава или спрјечава ефикасну конкуренцију.

Европска комисија у свом акту „Упута о проведбеним приоритетима Комисије у примјени члана 82. Уговора о ЕЗ-у на поступање привредних друштава у доминантном положају“ која за посљедицу могу имати злоупотребу у смислу искључивања конкурената са тржишта, цијени да у сваком конкретном случају треба сагледати услове уласка на тржиште и могућност ширења на тржишту.

Привредни субјекат „РАД“ Сарајево као страна против које се води поступак, је основан од стране Кантона Сарајево ради пружања услуге прикупљања, одвоза и депоновања кућног отпада свим физичким и правним лицима на подручју Кантона Сарајево и нема конкуренцију на релевантном тржишту.

У складу са напријед наведеним, Конкуренцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат „РАД“ једини привредни субјекат који пружа услугу прикупљања, одвоза и депоновања кућног отпада у Кантону Сарајево и као такав у складу са чланом 9. Закона има доминантан положај и тржишно учешће од 100% на релевантном тржишту.

7. Утврђено чињенично стање

Конкурenciјски савјет је у поступку злоупотребе доминантног положаја из члана 10. Закона, на неоспоран начин утврдио сљедеће чињенице:

Закон о комуналним дјелатностима Кантона Сарајево одређују се комуналне дјелатности, начела, начин обављања и финансирања, те друга питања од значаја за успјешно обављање комуналних дјелатности на подручју Кантона Сарајево.

Комуналне дјелатности се у складу са чланом 2. ст. (2) и (3) овог Закона дијеле на:

- a) Комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње (производи и услуге које се могу измјерити и наплатити од сваког корисника услуга) и
- b) Комуналне дјелатности заједничке комуналне потрошње (комунални производи и услуга коју није могуће измјерити и наплатити од сваког корисника услуга).

У складу са чланом 3. став (1) тачке ф) и г) Закона о комуналним дјелатностима, комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње у смислу овог закона су између осталог прикупљање и одвоз комуналног отпада из стамбених и пословних зграда и пословних простора на депонију и одлагање комуналног отпада.

Под прикупљањем и одвожењем комуналног отпада из стамбених и пословних зграда и пословних простора на депонију подразумијева се прикупљање, на за то одређеним мјестима комуналног отпада и његово одвожење на уређена одлагалишта.

Под одлагањем комуналног отпада подразумијева се обрађивање и трајно одлагање комуналног отпада на депонију, отварање, санирање и затварање депоније по посебним прописима.

У складу са чланом 14. став (1) Закона о комуналним дјелатностима даваоци комуналних услуга дужни су пружити услуге које одговарају квалитетом и стандардом висини цијене коју корисници услуге плаћању за њихово вршење.

У складу са чланом 15. истог Закона, корисник комуналне услуге дужан је платити цијену за њено вршење у складу са чланом 14. овог Закона и дужан је да плати утврђену цијену за пружену комуналну услугу.

У складу са чланом 17. Закона о комуналним дјелатностима права и обавезе између даваоца и корисника комуналних услуга регулисаће се уговором у складу са овим законом и подзаконским актима којима ће се ближе регулисати обављање појединих комуналних дјелатности.

Надаље, област комуналне чистоће у Кантону Сарајево правно је уређена Законом о комуналној чистоћи.

У складу са чланом 2. Закона о комуналној чистоћи, под појмом комуналне чистоће сматра се између осталог прикупљање, одвожења и депоновања комуналних отпадака.

Отпацима у смислу Закона о комуналној чистоћи се сматра кућни отпад и отпад који настаје у процесу рада.

Под кућним отпадом подразумијева се:

- отпад који настаје као последица дневног живљења у становима (отпаци хране, прашина, крпе, ситна амбалажа, пепео, чађ и слично), као и други отпаци који се

- стварају у двориштима, у заједничким просторијама стамбених зграда (ходници, стубишта), гаражама и шупама,
- кућни отпад који настаје у пословним зградама и просторијама, а није производ редовне дјелатности која се обавља у тим зградама и просторијама.

Под отпадом који настаје у процесу рада подразумијева се отпад који се ствара обављањем редовне дјелатности у предузећима, услужним дјелатностима и слично (члан 5. став (4) Закона о комуналној чистоћи).

Обвезници плаћања услуге прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада који настаје у пословним зградама и просторијама, а који није производ редовне дјелатности која се обавља у тим зградама и просторијама, су корисници тих зграда и просторија (члан 57. став (2) Закона о комуналној чистоћи)

У складу са напријед наведеним, према законском одређењу корисници пословних зграда и просторија обвезници су плаћања услуге прикупљања, одвожења и депоновања кућног отпада који није настао у редовној дјелатности које се обављају у тим зградама и просторијама.

Основ за утврђивање цијене услуге комуналне чистоће је квадратни метар корисне изграђене површине (члан 57. став (4) Закона о комуналној чистоћи), а цијена услуге комуналне чистоће одвожења отпада који настаје у процесу рада одређује се посебним уговором (члан 57. став (8) истог Закона).

У складу са чланом 57. став (5) Закона о комуналној чистоћи, за услуге одвожења отпада из пословних просторија из става (2) истог члана примјењују се диференциране цијене зависно од врсте дјелатности које се обављају у пословним зградама и просторијама.

У складу са ставом (6) истог члана Закона о комуналној чистоћи прописано је да диференциране цијене одређују комунална предузећа уз сагласност Владе Кантона.

У складу са чланом 3. истог Закона утврђено је да послове комуналне чистоће врше комунална предузећа регистрована за обављање ове дјелатности тј. дјелатност прикупљања, одвоза и депоновања отпада на подручју Кантона Сарајево, обавља привредни субјекат „РАД“.

Подносилац захтјева је привредни субјекат чија је регистрована дјелатност увоз – извоз, трговина на велико и мало робе широке потрошње и на подручју Кантона Сарајево користи (..)**.

Привредни субјект „РАД“ има законом успостављен доминантан положај на подручју Кантона Сарајево, који обухвата подручје општина Центар, Стари Град, Нови Град, Ново Сарајево, Илица, Трново, Вогошћа и Илијаш, који наведено не оспорава у својим изјавама које је дао у поступку.

Привредни субјекат „РАД“ одређује цијене својих услуга на основу Цјеновника услуга прикупљања, одвоза и депоновања кућног смећа на који је дата сагласност Извршног одбора Града Сарајева Закључком број: 02-012-88/95 од 20.12.1995. године.

С тим у вези привредни субјекат „РАД“ цијену утврђује доношењем новог Цјеновника за сваку календарску годину коју доноси директор друштва на основу напријед наведеног Закључка, а на који се не тражи сагласност Владе Кантона.

Привредни субјекат „РАД“ обрачун цијене за прикупљање, одвоз и депоновање кућног отпада врши на основу Записника о утврђивању обвезника накнаде за одвоз смећа, а не

закључује појединачне уговоре нити са становништвом нити са привредним субјектима у Кантону Сарајево.

Као оправдање за недоношење новог цјеновника, привредни субјекат „РАД“ наводи да се цијене нису мијењале од 1995. године до данас, те доношење истог према њиховом мишљењу није било ни потребно ни сврсисходно.

„РАД“ потврђује да је тачно да је Законом о комуналној чистоћи Кантона Сарајево у члану 55. прописано да се *средства за обављање комуналне чистоће за услуге које спадају у индивидуалну комуналну потрошњу обезбјеђује из цијене комуналних услуга коју плаћају корисници, а утврђују је комунална предузећа уз сагласност Владе Кантона*, али да је овај Закона на који се Подносилац захтјева позива усвојен тек 2016. године, а сагласност на Цјеновник услуга прикупљања, одвоз и депоновање кућног смећа је издата у вријеме када „Кантон Сарајево“ није постојао, већ је такву сагласност издао тадашњи Извршни одбор Града Сарајева.

Цијена услуге у складу са чланом 57. ст. 5. и 6. Закона о комуналној чистоћи би требала да буде диференцирана цијена, зависно од врсте дјелатности која се врши у просторијама привредног субјекта.

Класификација дјелатности БиХ 2010 („Службени гласник БиХ“, број 59/10) је у примјени од 01.01.2011. године.

Увидом у Цјеновник привредног субјекта „РАД“ број: 05-01-07-260/2020 од 01.01.2020. године, утврђено је да је исто усвојен на основу Закључка Извршног одбора Града Сарајево број: 02-012-88/95 од 20.12.1995. године и истим су утврђене цијене за редован одвоз кућног отпада у привреди и за редован одвоз кућног отпада за становништво.

„I – А Редован одвоз – привреда

- *пословни простори угоститељске и трговинске дјелатности (меснице, прехрана и сл.) – 1,50 КМ/м²,*
- *остали пословни простори занатских и услужних дјелатности (часовничарске, фризерске, кројачке и обућарске радње, бутици и сл.) – 0,90 КМ/ КМ/м²,*
- *административни пословни простори – 0,20 КМ/ КМ/м²,*
- *киосци – мјесечни паушал – 15,00 КМ КМ,*
- *љетне баите мјесечни паушал -20,00 КМ². “*

Увидом у рачун број (..)** од (..)** године, утврђено је да је „РАД“ за мјесец (..)** за извршење услуга одвоза кућног отпада из (..)** пословних објеката Подносиоца захтјева обрачунао новчану вриједност у укупном износу од (..)** КМ.

Утврђено је да „РАД“ услугу одвожења отпада који не настаје у процесу редовне дјелатности Подносиоца захтјева тј. услугу одвожења отпада који се састоји од остатака хране, прашине и чађи на (..)** м² пословних просторија Подносиоца захтјева, обрачунава у мјесечном износу од по (..)** КМ и то за магацине изложбене салоне, канцеларије, корисне просторе утврђена је цијена од у по (..)** КМ м² (у Цјеновнику - административни пословни простори), за продавнице прехране цијена у износу од (..)** КМ/ м² (у Цјеновнику – пословни простори угоститељске и трговинске дјелатности (меснице, прехрана и сл.) и продајни простор привредног субјекта „Репну“ цијена у износу од (..)** КМ/ м² (у Цјеновнику – остали пословни простори занатских и услужних дјелатности (часовничарске, фризерске, кројачке и обућарске радње, бутици и сл.)).

Ове цијене нису како је то утврђено Законом диференциране и утврђене зависно од врсте дјелатности која се врши у просторијама, те утврђене Цјеновником комуналног

предузећа „РАД“ уз сагласност Владе Кантона Сарајево, него „РАД“ самовољно разврстава све дјелатности према слободној процјени у шест Цјеновником предвиђених категорија.

Ако се вриједност услуге у мјесечном износу од (...)** КМ доведе у везу са вриједности исте услуге које комунална предузећа врше на подручју Општине Живинице, Општине Кладањ, Бихаћ, Бања Лука, то ће се тако према правном оквиру којим је регулисана цијена услуге у тим јединицама локалне самоуправе пословни субјект у Живиницама који се бави истом пословном дјелатношћу за услугу одвожења истог отпада комуналном предузећу платити паушални износ од 21-54 КМ, у опћини Бихаћ привредни субјект ће платити зависно од количине извршене услуге односно по одвозу литра отпада, а у опћини Бања Лука, привредни субјект ће платити одвоз отпада по цијени која варира од површине која зависи од површине пословног простора (тако трговина у површини од 600 и више плаћа цијену од 0,16 КМ/м²).

Утврђено је да шест година од момента законом успостављене обавезе утврђивања цијене услуге, „РАД“ није утврдио нити предложио диференциране цијене услуге одвоза отпада које би у складу са Законом о комуналним дјелатностима требао бити предмет уговорног односа, према врсти дјелатности које се обављају у пословним просторијама, а које би биле предмет давања сагласности Влада Кантона Сарајево.

8. Оцјена доказа

Након сагледавања релевантних чињеница и доказа утврђених током поступка, чињеница изнијетих на усменој расправи, података и достављене документације надлежних институција, појединачно и заједно, те на основу изведених доказа, Конкурентијски савјет је утврдио сљедеће:

Члан 10. став (1) Закона прописује да је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја једног или више привредних субјеката на релевантном тржишту.

У складу са чланом 10. став (2) тачке б) и д) Закона злоупотреба доминантног положаја се односи на б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача и д) закључивање споразума којима се условљава друга страна да прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

Конкурентијски савјет је утврдио да је привредни субјекат „РАД“ Сарајево као страна против које се води поступак, основан од стране Кантона Сарајево ради пружања услуге прикупљања, одвоза и депоновања кућног отпада свим физичким и правним лицима на подручју Кантона Сарајево и нема конкуренцију на релевантном тржишту, јер је једини привредни субјекат који пружа наведену услугу у Кантону Сарајево и као такав у складу са чланом 9. Закона има доминантан положај и тржишни удио од 100% на релевантном тржишту.

Утврђено је да привредни субјекат „РАД“ примјењује Цјеновник који је заснован на Закључку Извршног одбора Града Сарајево из 1995. године.

Цијене из Цјеновника које нису промијењене од 1995. године до данашњег дана, нису дефинисане у складу са обавезом у складу са чланом 57. став (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи, јер привредни субјект „РАД“ никада није усвојио диференциране цијене зависно од врсте дјелатности које се обављају у зградама и просторијама привредних субјеката који су обвезници плаћања услуге прикупљања, одвоза и

депоновања кућног отпада, те самим тим није ни тражио сагласност Владе Кантона Сарајево.

Као оправдање за наведено поступање привредни субјекат „РАД“ наводи да цијене нису повећане 27 година, те није ни било потребе да се доноси нови цјеновник.

За дјелатности које нису предвиђене Цјеновником и као такве сврстане под категорију „и слично“ привредни субјекат „РАД“ по својој слободној оцјени одлучује у коју групу појединачни пословни простор припада.

С тим у вези привредни субјекат „РАД“ продајни простор технике Подносиоца захтјева за који није таксативно предвиђена цијена распоређује у категорију: остали пословни простори занатских и услужних дјелатности (часовничарске, фризерске, кројачке и обућарске радње, бутици и сл.).

Увидом у цјеновнике истих услуга у другим градовима у Босни и Херцеговини (нпр. у Бања Луци, Живиницама, Бихаћу и др.) утврђено да су цијене које „РАД“ обрачунава од 1995. године за исте услуге, више него цијене у другим градовима у Босни и Херцеговини.

Примјера ради у Бања Луци је Цјеновник услуга за правна лица привредног субјекта „Чистоћа“ а.д. Бања Лука прописује цијену по м² која се за трговине креће од 0,16 до 0,55 КМ/м² зависно од квадратуре, те је мања што је квадратура трговине већа, а привредни субјекат „РАД“ од 1995. године за трговине наплаћује износ од 1,50 КМ/м² без обзира на квадратуру и не покушава донијети и сматра да и не треба донијети нови усклађени Цјеновник у складу са законом.

Цијене према важећем Цјеновнику Противне стране су дефинисане на само шест категорија дјелатности без обзира што је усвојена Категоризација дјелатности на нивоу Босне и Херцеговине 2010. године, а у привредном субјекту „Чистоћа“ Бања Лука Цјеновник за привреду је подијељен на 64 различите ставке / диференциране дјелатности.

Конкурентијски савјет сматра да се основано поставља питање да ли количина извршене услуге одвоза отпада који не настаје у процесу редовне дјелатности корисника услуге и то за отпада који се састоји од остатака хране, прашине, чађи како Закон о комуналној чистоћи дефинише кућни отпад из пословних просторија и зграда Подносиоца захтјева, одговара вриједности услуге у укупном износу од (..)*** КМ, посебно имајући у виду чињеницу да је привредни субјекат „Penny“ за своје пословне објекте обвезник плаћања услуге одвожења отпада који настаје у процесу рада тј. отпада који се ствара обављањем редовне дјелатности.

Висина цијене за услуге одвожења отпада насталог у процесу рада, одређује се посебним уговором и за исту се може али не мора ангажовати привредни субјекат „РАД“, те тако за одвоз отпада који је настао у процесу рада привредни субјекат „Penny“ има закључен између осталог Уговор о пријеносу обавеза у вези са управљањем амбалажом и амбалажним отпадом са привредним субјектом „ЕКОПАК“ д.о.о. Сарајево и Уговор о приступању заједничком систему оператера управљања са електричном и електронском опремом са привредним субјектом „ЗЕОС – еко систем“ д.о.о. Сарајево.

Што се тиче приговора Подносиоца захтјева који се односи на наплаћивање услуге одвожења отпада по метру квадратном, а не по урађеном послу, исти не стоји јер је привредни субјекат „РАД“ у обавези да цијене утврди по метру квадратном у складу са чланом 57. став (4) Закона о комуналној чистоћи.

Подносилац захтјева, као страна на којој је терет доказивања у складу са чланом 36. Закона, није доказала да је привредни субјекат „РАД“ својим дјеловањем на било који начин ограничио производњу, тржиште или технички развоја на штету потрошача у смислу члана 10. став (2) тачка б) Закона.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива.

С друге стране, Конкурентијски савјет је на основу напријед наведеног утврдио да је привредни субјекат „РАД“ одбијањем да усвоји нови Цјеновника уз сагласност Владе Кантона Сарајево који би садржавао диференциране цијене зависно од врсте дјелатности која се обавља у зградама и просторијама, што је и био обавезан у складу са чланом 57. ст. (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи, условио привредни субјекат „Penny“ да прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума, јер је истом наметао да плаћа цијену која је предвиђена за групу занатских и услужних дјелатности у коју спадају часовничарске, фризерске, обућарске радње и бутици, а дјелатност за коју је регистрован Подносилац захтјева није ни предвидио у важећем Цјеновнику из 1995. године.

На тај начин је злоупотребио свој доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка д) Закона.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива.

Конкурентијски савјет је у циљу отклањања негативних посљедица злоупотребе доминантног положаја Противне стране, истој наложио да усвоји нови Цјеновник услуга прикупљања, одвођења и депоновања кућног отпада из пословних зграда и просторија у складу са чланом 57. ст. (5) и (6) Закона о комуналној чистоћи, и да исти достави Влади Кантона Сарајево на сагласност у смислу члана 57. став (6) истог Закона, те да Цјеновник достави на увид Конкурентијском савјету Босне и Херцеговине, у року од 60 дана од дана достављања овог Рјешења.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива.

9. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотреби владајући положај на начин прописан одредбама члана 10. овог Закона.

Конкурентијски савјет је на основу финансијског извјештаја Противне стране из 2015. године утврдио да је привредни субјекат „РАД“ у 2015. години остварио укупни приход у износу од укупни приход од 38.361.927,00 КМ.

Полазећи од неспорно утврђене чињенице да је Противна страна злоупотребила доминантни положај у смислу члана 10. став (1) тачке д) Закона, Конкурентијској савјет је привредном субјекту „РАД“ изрекао новчану казну у износу од 50.000,00 (педесетхиљада) КМ, што представља 0,13% од укупног прихода привредног субјекта „РАД“ у 2015. години.

Конкурентијски савјет је приликом одређивања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона, као и посљедице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона.

Слиједом наведеног, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачки 4. диспозитива.

10. Трошкови поступка

Чланом 105. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у правилу свака странка сноси своје трошкове поступка (који укључују и трошкове за правно заступање), а чланом 105. став (2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више страна са супротним интересима, страна која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку.

Према одредби члана 105. став (3) Закона о управном поступку трошкови за правно заступање надокнађују се само у случајевима кад је такво заступање било нужно и оправдано.

Подносилац захтјева је трошковник доставио поднеском за примљеним дана 20.01.2022. године под бројем УП – 03-26-2-019-33/21, у којем су наведени трошкови у износу од 8.767,81 КМ.

Конкурenciјски савјет је утврдио да предметни трошковник није сачињен у складу са стварним трошковима поступка, нити је у складу са прописом који регулише висину адвокатских трошкова заступања, јер адвокатски трошкови заступања Подносиоца захтјева нису утврђени у складу са чланом 18. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“, бр. 22/04 и 24/04) који прописује висину адвокатских трошкова у управном поступку.

Конкурenciјски савјет је утврдио да Подносилац захтјева има право на трошкове за административну таксу на Захтјев у износу од 1.000,00 КМ, а у складу са наведеним чланом 18. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Федерације Босне и Херцеговине има право на накнаду трошкова за припрему Захтјева за покретање поступка у износу од 240,00 КМ са ПДВ-ом, трошкове Одговора на изјашњење привредног субјекта „РАД“ у износу од 240,00 КМ са ПДВ-ом, трошкова заступања на двије усменој расправи у износу од по 240,00 КМ тј. укупно 480,00 КМ са ПДВ-ом, , што је укупно износ од 1.960,00 КМ.

Противна страна до дана доношења овог рјешења није доставила трошковник.

У складу са чланом 108. Закона о управном поступку је утврђено да ће орган који доноси рјешење, у рјешењу којим се поступак завршава, одредити ко сноси трошкове поступка, њихов износ и коме се и у ком року имају исплатити.

Имајући у виду све наведено, као и чињеницу да је поступак окончан на штету привредног субјекта „РАД“, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачки 5. диспозитива овог Рјешења.

11. Административна такса

Подносилац захтјева је на ово Рјешење, у складу са одредбом члана 2. став (1) тарифни број 107. тачка ф) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурenciјским савјетом („Службени гласник БиХ“, бр. 30/06, 18/11 и 75/18) дужан платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки б. диспозитива.

Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема односно објављивања овог Рјешења.

Предсједник

Др сц. Амир Каралић